

Kaupunginkanslia**Ennuste: E1 2024****Päivämäärä: 15.4.2024****Täyttöohje**

- Ennusteen päähuomioista kirjoitetaan
  - tiivistelmä, jota käytetään talouden ja toiminnan työpöytänsä sekä muihin kaupunkitason tiivistyksiin kaupungin johdolle.
  - yksi, yhtenäinen analyysi oman otsikkonsa alle.
  - riskeistä tulee oman otsikkonsa alle analyysi
  - kaikki yllä mainitut analyysit kirjoitetaan talousarviovuoden näkökulmasta
- Strategiasta tulee oman otsikkonsa alle analyysi
- Kirjoitathan jokaisesta kohdasta lyhyen ja informatiivisen analyysitekstin, jossa on olennaisimmat päähuomiot

Ennusteen tiivistelmä: keskeisimmät nostot ranskalaisilla viivoilla (maksimimerkkimäärä 2200)

- kuvaa keskeisimmät talousarvion toteutumiseen vaikuttavat tekijät (kaupungin johdolle)
- älä listaa lukuja vaan keskity syihin ja tekijöihin lukujen takana

Asuntotuotantotavoitetta ei saavuteta vuonna 2024 johtuen hankalasta markkinatilanteesta. Kaupunki on kuitenkin luonut edellytykset tuotannolle omin toimin, luovutuskelpoisia tontteja on yli 16 000 asunnon rakentamiseksi. Kaupunkiuudistusalueille asetettua tavoitetta alueiden asuntokannan 2 % vuosittaisesta lisäyksestä ei ennusteta tänä vuonna saavutettavan.

Infrahankkeiden toteutumisen tilanne kaupunkiuudistusalueilta: 41,4 % vuodelle 2024 ohjelmoiduista infrahankkeista (esirakentaminen, kadut, puistot, liikunta-alueet) on käynnissä.

Työterveyshuollon kilpailutus eteni tarjousvaiheeseen tammi-helmikuussa 2024.

Kaupungin palkkakehitysohjelman mukaiset palkankorotukset valmisteltiin suunnitellusti ja ne maksetaan takautuvasti 1.1.2024 alkaen. Kaupunki korottaa omalla palkkakehitysohjelmallaan lähes 4400 työntekijän palkkaa.

TE-uudistuksen valmistelu eteni merkittävästi, kun kaupunginvaltuusto päätti työllisyyspalveluliikelaikoksen perustamisesta 13.3.2024. Valtion mahdolliset leikkaukset työllisyyden ja kotoutumisen määrärahoihin voivat aiheuttaa huomattavia haasteita palveluiden kestäväälle järjestämiselle ja rahoittamiselle jatkossa.

Vuoden 2024 työmarkkinatuen kuntaosuuden ennustetaan olevan noin 92 M €. Talousarvioon on varattu 78 M €, joten määräraha tulisi ylittymään 14 M €.

Ennusteen analyysi: talousarvion toteutumiseen vaikuttavat tekijät (käyttötalous, irtaimen investoinnit sekä palvelukustannukset) sekä niiden johdosta käynnistetyt johtamistoimenpiteet

- kuvaa keskeisimpiä muutoksia ja syitä ennusteen taustalla
- kuvaa mihin taustaoletuksiin ennuste perustuu
- jos talousarvioon nähden on selkeitä poikkeamia, kuvaa mitä johtamistoimenpiteitä näiden johdosta on käynnistetty
- älä listaa lukuja vaan keskity syihin ja tekijöihin lukujen takana

Vuoden 2024 työmarkkinatuen kuntaosuuden ennustetaan olevan noin **92 M €**. Talousarvioon on varattu 78 M €, joten määräraha tulisi ylittymään 14 M €. Tilastoitu pitkäaikaistyöttömyys eli yli vuoden työttömänä olleiden määrä on Helsingissä kasvanut loppuvuoden aikana vuoden takaisin lukuihin verrattuna. Maksuosuuden piirissä olevista ryhmistä 300–499 päivää työttömyysetuutta saaneiden määrä on lähtenyt jälleen nousuun. 500–999 päivää työttömyysetuutta saaneiden työttömien määrä on ollut viime vuoden alusta alkaen loivassa laskussa. Näiden ryhmien työmarkkinatuesta kaupunki maksaa puolet. Yli 1000 päivää työttömänä olleiden työttömyysetuudesta kaupunki maksaa 70 % ja tämän ryhmän koko vaikuttaa pysyvän jokseenkin ennallaan.

Kanslialle on siirtynyt pelastuskoulun omistajuus. Pelastuskoululle on myönnetty avustusta menoja vastaavasti sisäasiainministeriöstä 2 050 000 euroa.

Käyttötalous

Kanslian käyttötalouden ennustetaan ylittävän talousarvioon nähden 2 miljoonalla eurolla. Ylitys johtuu kanslian vastuulle siirtyneen pelastuskoulun menoista sekä kohonneista vuokrakustannuksista. Vuokrat ovat nousseet talousarviota suuremmiksi, koska ylläpitokustannuksissa erityisesti lämmön ja sähkön, kiinteistönhoidon, veden ja jätehuollon kustannukset ovat nousseet. Keskimäärin Kanslian tilojen vuokrat nousevat noin 9 % talousarviossa ennakoidun 3,1 % sijaan. Lisäksi DigiHelsingin laskutuksen ennustetaan olevan 131 000 euroa arvioitua enemmän.

Irtaimen investoinnit

Keskitetyn tietotekniikan investointien ennustetaan toteutuvan talousarvion tasolla. Kanslian irtaimessa säästyy noin miljoona euroa, työllisyyspalveluiden Itäkeskuksen toimitilojen viivästymisen takia.

Arvio talousarviovuoden tavoitteisiin (sitovat ja muut), palvelutuotantoon, muuhun toimintaan ja toimintaympäristön muutoksiin liittyvistä merkittävistä riskeistä ja hallintatoimenpiteistä.

Asuntotuotantotavoitetta ei saavuteta vuonna 2024 johtuen hankalasta markkinatilanteesta. Asuntorakentamisen suhdanne ja korkotilanne vaikeuttaa merkittävästi asuntohankkeiden 2 % määrätavoitteen toteutumista, vaikka kaupunki omilla investoinneillaan tämän mahdollistaa. Hallinnan keinot ovat hyvin rajalliset. Aloituspäätöksiä tehdään, jos asuntokohteisiin kohdistuu kuluttajakysyntää. Ara-hankkeet taas saatava Aran asettamaan kustannustasoon. Valtion muutokset asumistukeen ja muihin tukiin tulee lisäämään asumisneuvonnan tarvetta, kasvattamaan segregatiota (erityisesti kaupunkiuudistusalueilla) ja vaikeuttamaan työvoiman saatavuutta sekä voi vaikuttaa asunnottomuustilanteeseen. Asuntorakentamisen hidastuminen vaikuttaa välillisesti kaupungin yhteisesti järjestämiin jo rakenteilla oleviin alueellisiin järjestelmiin, kuten pysäköinti- ja jäteputkiyhtiöt. Pitkittyessään vaikeuttaa yhtiöiden taloudellista tilannetta ja edellyttää kaupungilta vielä suurempaa etupainotteisuutta rahoituksen suhteen.

TE-uudistuksen valmistelu eteni merkittävästi, kun kaupunginvaltuusto päätti työllisyyspalveluliikelaitoksen perustamisesta 13.3.2024. Valtion mahdolliset leikkaukset työllisyyden ja kotoutumisen määrärahoihin voivat aiheuttaa huomattavia haasteita palveluiden kestäväälle järjestämisellä ja rahoittamisella jatkossa. Samalla työllisyyden kuntakokeilun palveluita joudutaan toteuttamaan vajaille resursseilla jo nyt, koska kuntakokeilun valtiotaustaista henkilöstöä ei pystytä täyttämään valtion säästöpainneiden takia. Tilanne aiheuttaa sekä palveluvelkaa että vaikeuttaa vaatimaan muutostilanteeseen valmistautumista. Yhdistettynä nämä ongelmat vaikuttavat asiakastyön tuloksiin tilanteessa, jossa työllisyyden kuntakokeilun asiakasmäärät ovat olleet kasvussa.

Kuvaus strategisten tavoitteiden toteutumisen edistymistä ennustekaudella:

- Analyysiin sisällytetään toimialan ja liikelaitosten kannalta keskeiset saavutukset, haasteet ja huomiot. Keskity toimialan / liikelaitoksen tunnistamiin keskeisiin painopistealueisiin.
- Hyödynnä analyysissä kaupunkistrategian painopisteiden sekä strategisten ohjelmaryhmien otsikointia (segregaatio, ilmastovastuu, tuottavuus, henkilöstön saatavuus ja viihtyisyys kaupunki) sekä painopisteissä esitettyjä tavoitteita.
- Arvioi strategian keskeisiin tavoitteisiin pääsemisestä valtuustokauden aikana ja kuvaa konkreettisia tekoja ja valmiiksi saatuja asioita sekä kuvaa riskejä ja haasteita, joita mahdollisesti liittyy eri painopisteiden tavoitteiden saavuttamiseen.
- Analysejä strategiatavoitteiden etenemisestä hyödynnetään kaupunkistrategian seurannassa ja raportoinnissa kaupungin johtoryhmälle sekä hallitukselle ja kaupunginvaltuustolle.

Keskeiset saavutukset, haasteet ja huomiot**Yhdenvertainen ja kansainvälinen Helsinki**

Ulkomailta rekrytoinnin palveluntuottajien dynaaminen hankintajärjestelmä (DPS). Tämä mahdollistaa toimialoille ulkomailta rekrytoinnin palveluntuottajien kilpailuttamisen DPS:n sisällä. Henkilöstön monikielisyys -työryhmä aloitti työskentelyn kieliperiaatteiden ja toimintakäytänteiden laatimiseksi. Tammikuussa julkaistiin kolme verkkokurssia tukemaan työyhteisöjä, esihenkilöitä ja perehdyttäjiä maahanmuuttaneiden ja vieraskielisten työntekijöiden vastaanottamisessa.

Kaupungin palvelujen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman väliraportti valmistui ja se käsiteltiin kaupunginhallituksessa.

Helsingin kaupunginosien omaleimaisuutta ja turvallisuutta vaalitaan

Kaupunkiuudistusalueille rekrytoidaan kaupungin sisäisenä rekrynä kaksi määräaikaista työntekijään koordinoimaan palvelujen yhteistyötä.

Infrahankkeiden toteutumisen tilanne kaupunkiuudistusalueilta: 41,4 % vuodelle 2024 ohjelmoiduista infrahankkeista (esirakentaminen, kadut, puistot, liikunta-alueet) on käynnissä.

Toimiva ja kaunis kaupunki

Asuntotuotantotavoite ei toteudu asuntorakentamisen heikon kysynnän ja suhdannetilanteen vuoksi. Valmistuneet 747 ja aloitetut 596, rakennusluvitetut 655 (11.4.2024). Kaupunki on kuitenkin luonut edellytykset tuotannolle omin toimin. Luovutuskelpoisia tontteja on yli 16 000 asunnon rakentamiseksi.

Henkilöstölle vetovoimainen Helsinki

Työterveyshuollon kilpailutus eteni tarjousvaiheeseen tammi-helmikuussa 2024.

Johtamiseen ja esihenkilötyöhön panostamiseksi Stadin Akatemian tarjontaa on toteutettu pidempien valmennusohjelmien lisäksi jatkuvaa oppimista tukevilla henkilöstöjohtamisen teematilaisuuksilla, webinaareilla ja uudella verkko-oppimissisällöllä sekä kilpailutettujen yhteistyökumppanien tuella. Koulutukset on järjestetty suunnitellusti.

Verkko-oppimisalustan käyttö on noussut vuoden 2023 aikana 262 % (v. 2022 yhteensä 4108 käyttäjää, n. 500 käyttäjää/kk, v. 2023 yhteensä 10785, n. 2000 käyttäjää/kk), Q1/2024 aikana nousu on ollut 8 % (n. 2150 käyttäjää/kk). Stadin akatemian tarjonnassa oleviin koulutuksiin osallistui 2023 vuoden aikana 11213 henkilöä, vuoden 2024 ensimmäisen neljänneksen aikana 3275 kaupungin työntekijää.

Kaupungin palkkakehitysohjelman mukaiset palkankorotukset valmisteltiin suunnitellusti. Kuluvana vuonna kaupunki korottaa omalla palkkakehitysohjelmallaan lähes 4400 työntekijän palkkaa. Palkankorotukset maksetaan takautuvasti 1.1.2024 alkaen.

Loppuvuodesta 2023 julkaistun työnantajakuvan kehittämisen tiekartan toimenpiteet ovat projektoitu. Työnantajakuvan data-analytiikan (some, verkkosivukäynnit, työpaikkailmoitusten suoriutuminen) koostekatsaukset käynnistettiin toimialojen työnantajakuvaa kehittävien tueksi. Työnantajamaine -tutkimus 2024 on toteutettu, tulokset esitellään huhtikuussa.

Henkilöstön saatavuuden ohjelmassa painopisteenä on ollut strategisen yhteistyön vahvistaminen kaupungin omistamien yhtiöiden (Seure, Helsinki Partners) sekä työvoimapalveluiden kanssa saatavuuden edistämiseksi.

Älykästä Helsinkiä johdetaan tiedolla ja digitalisaatiota hyödyntäen

Henkilöstöjohtamisen kokonaisuudistus – hankkeessa Heos:in HR osaston Digitaalinen HR yksikkö on tehnyt ja edelleen tekee valmistelemaa työtä, jotta valmius hankkeen ja siihen liittyvän kilpailutuksen aloittamiseen on olemassa kun kansliapäällikön päätös hankkeen aloittamisesta saadaan. Muutosjohtamisen alueella on tehty esimiehen arjen havainnoiteja ja tehty alustavia suunnitelmia muutosviestinnästä. Samoin toimialojen ja liikelaitosten kanssa on tehty hankkeeseen liittyvää resursointisuunnittelua.

Kaupungin saamia palautteita ja niiden vastauksia alettiin julkaista verkkosivuilla helmikuussa. Tavoitteena on, että jatkossa julkaistaan mahdollisimman paljon julkaisuluvallisia palautteita ja niiden vastauksia. Palautteiden julkaiseminen lisää kaupungin toiminnan avoimuutta ja läpinäkyvyyttä sekä auttaa vähentämään päällekkäisiä ilmoituksia. Lisäksi yritykset ja yhteisöt pääsevät hyödyntämään palautteista kertyvää dataa.

Kaupunkiudistusalueiden tilannekuvaraporttien kehitystyö on saatu hyvin käyntiin. Lasten ja nuorten turvallisuuden Lasten ja nuorten turvallisuuden tilannekuvaraportti on julkaistu yhdeltä alueelta kaupungin sisäiseen käyttöön; hanketta on esitelty laajasti alueellisissa verkostoissa; uusien työyhteisöjen osallistumisesta laadullisen tiedon tuottamiseen on sovittu; raportin tietopohjaa on vahvistettu. Kaupunkiudistusalueiden yleistä kehitystä kuvaavan tilannekuvaraportin tietopohjan ja siihen liittyvien tietomallien määrittelytyö sekä käyttöliittymän suunnittelu on käynnissä. Hankkeet toteutetaan tiiviissä yhteistyössä (myös kaikkien koulu – hankkeen kanssa).

HR-hanke ja Talouden muutosohjelma on käsitelty kaupungin johtoryhmässä, jossa hyväksyttiin ko. hankkeiden valmisteluvaiheiden käynnistäminen. Asianhallinta-hankkeen esiselvitys on käynnissä.

Helsinki on houkutteleva osaajille ja yrityksille

TE-uudistuksen valmistelu eteni merkittäväällä tavalla, kun kaupunginvaltuusto päätti kokouksessaan 13.3.2024 työllisyyspalveluliikelaitoksen perustamisesta. Uudistukseen liittyvien yksityiskohtien valmistelu jatkui aktiivisesti – esimerkiksi työnantajapalveluihin ja hankintoihin liittyvä yhteistyö Espoon ja Vantaan kaupunkien kanssa.

Kaupunginhallituksen elinkeinojaoston käsiteltäväksi tuotiin laaja raportti kaupungin elinkeinopolitiikan painopisteiden toteuttamisesta vuonna 2023. Raportissa nostettiin laajasti esille sekä elinkeino-osaston ja kaupungin toimialojen toimintaa että toimintaympäristössä tapahtuneita muutoksia.

Helsingin ruokavuosi ”Syötävä Helsinki” lanseerattiin alkuvuonna Helsingin matkailun, markkinoinnin ja viestinnän teemalliseksi kärjeksi vuonna 2024. Yksi ruokavuoden huipentumista tulee olemaan Pohjoismaiden Michelin-tähtien julkistaminen Helsingissä 27.5.2024.

Ydinkeskustan elinvoimaisuuteen liittyvän kehittämistyön resursointia vahvistettiin tavoitteena parantaa kaupungin ja alueen elinkeinoelämän vuorovaikutusta ja yhteisen tahtotilan määrittelyä.